

السلامة من البرص

● آیه شریفه ۳۳

﴿ انبیئهم:﴾

- ﴿ چرایی امر به انباء به جای تعلیم
- ﴿ تفاوت امر حضرت به انباء با ملائک
- ﴿ اهداف انباء: سلبی، ایجابی
- ﴿ مصونیت انباء حضرت از خطا
- ﴿ اثر انباء: افضلیت انسان کامل بر ملائک

﴿ اعلم ما...:﴾

﴿ مصداق:﴾

﴿ ما تبدون: ناظر به "اتجعل فیها"﴾

﴿ ما تکتمون:﴾

﴿ اعتقاد ملائک به اولویتشان﴾

﴿ استکبار ابلیس از سجده﴾

﴿ تعجب ملائک از خلافت انسان﴾

« تفاوت کتمان ملائک با ابلیس:

« متعلق کتمان

« ریشه کتمان

« رفع یا بقای مکتوم

« هشدار: مراقبت بر خواطر

« احاطه علم الهی

« وعده اعلان و ابراز

« عمومیت رسوایی

● آیه شریفه ۳۴

﴿ تناسب: ﴾

﴿ در ادامه سه آیه قبل

﴿ مراتب تبیین:

﴿ اصل جریان بدون ترتیب

﴿ سجده پس از خلق و نفخ

﴿ سجده پس از خلق و نفخ و تعلیم

﴿ اسجدوا:

﴿ حکم سجده برای غیر خدا:

﴿ حضرت مسجودله نه مسجودالیه

﴿ سجده از باب تحیت نه طاعت

﴿ تفاوت مذاق متشرعه در ازمنه مختلف

﴿ تکوینی بودن سجده و رفع شبهه

﴿ آیات دال بر سجده ملائک: ﴾

﴿ دستور به اصل سجده

﴿ دستور به اصل و کیفیت سجده

﴿ حقیقت سجده: ﴾

﴿ از باب توبیخ ملائک

﴿ از باب تکریم حضرت

﴿ مسجود:

﴿ حضرت آدم علیه السلام

﴿ مقام انسانیت:

﴿ عدم اختصاص خلافت به حضرت

﴿ مسجود شدن همه انسانها در آیات

﴿ کینه شیطان نسبت به کل انسانها

﴿ کیفیت امر:

﴿ حقیقت نیست چون:

﴿ قطعیت تحقق تکوین

﴿ فقدان بستر تشریع

﴿ تمثیل با کیفیت خاص

« اشکال:

- « قابلیت تشریع درباره اجنه
- « تعلق ابلیس به طایفه جن
- « امر تشریعی و عصیان ابلیس
- « خطاب واحد به ابلیس و ملائک

« پاسخ:

- « عدم امکان تشریع نسبت به مخاطب اصلی
- « عدم دلالت امکان تشریع بر ضرورت آن
- « فقدان دلیل اثبات امر جدا به ابلیس
- « خلاف ظاهر بودن تفکیک امر به تشریع و تکوین

« الا ابلیس: استثنا:

« متصل: ابلیس جزء ملائک

« منفصل:

۱. کان من الجن:

« اشکال: صار من الجن

« پاسخ: تفاوت‌های دو جنس

۲. عدم تسری احکام جن به ملک و وجود ذریه جن:

 اشکال: اثبات ذریه با خبر واحد

 پاسخ: اثبات ذریه با آیه و روایت

 اشکال: تشدید تکلیف ابلیس با شهوت

 پاسخ: رد تفاوت ماهوی اقسام یک جنس

۳. عدم تسری احکام ملائک به جن:

« اشکال اول: اختصاصی بودن حکم ۶ تحریم

« پاسخ:

« قیاس اولویت ملائک بهشتی

« آیات دال بر عمومیت عصمت ملائک

« اشکال دوم: تخصیص ۱ فاطر با ??? »

« پاسخ: دلالت تکرار «من» بر تفاوت مفهوم آن

« اشکال: دلیل تفاوت مفهوم دو «من»؟

« پاسخ: لغویت تکرار در صورت اتحاد معنی

« اشکال: عدم دلالت «من» نشویه بر عمومیت

« پاسخ:

« مقام: رفع دلیل تبعیض نه اثبات عمومیت

« عدم منافات اصطفاء ملائک با عمومیت

« پاسخ: عدم تعارض رسالت خاص در ??? با سایر رسالات

﴿ ابی و استکبر:﴾

﴿ نوع ابا: استکباری:﴾

﴿ استکبر

﴿ کان من الکافرین

﴿ دلیل ابا:﴾

﴿ کان: کفر ظاهر

﴿ کان: کفر مستور

﴿ تکمله: موضوعیت تعبد

● آیه شریفه ۳۵

﴿ تناسب آیه با آیات قبل: ﴾

﴿ آماده سازی حضرت برای حیات زمینی ﴾

﴿ تسلی حضرت(ص) با بیان سابقه عصیان ﴾

﴿ تاکید بر آثار وضعی معصیت: شقاء و ... ﴾

﴿ الجنه:﴾

﴿ عدم دلالت بر بهشت اخروی:﴾

- ﴿ عدم تحقق شرط کسب آن توسط حضرت
- ﴿ خروج نداشتن بهشت اخروی
- ﴿ نبود گرفتاری در بهشت اخروی
- ﴿ فقدان تکلیف و امر و نهی در بهشت اخروی
- ﴿ ممنوع الورد بودن شیطان به بهشت اخروی
- ﴿ روایات نافی دلالت این جنه بر بهشت اخروی

« عدم دلالت بر باغ دنیوی:

- « لغو شدن هبوط از باغ زمینی به زمین
- « عدم وجود ویژگیها در باغ دنیوی
- « وجود «ال» عهد خارجی در الجنه

« دلالت بر بهشت برزخی:

- « اشکال: عدم وجود بدن در برزخ
- « پاسخ:
- « برزخ معمول: ورود اشکال
- « برزخ خاص: عدم ورود اشکال

﴿ رَغَدًا:﴾

﴿ مفهوم:﴾

﴿ واسعا هنيئًا﴾

﴿ طيبًا واسعا﴾

﴿ نقش:﴾

﴿ صفت برای «أَكْلًا» محذوف﴾

﴿ حال برای فاعل «كُلَّا»﴾

﴿ معنای نهایی: بهره گیری مطلق﴾

﴿ حَيْثُ: ۱﴾

﴿ حقیقت: ظرف مکان

﴿ مفهوم:

﴿ در کنار «مِنْ»: هر گونه

﴿ بدون «مِنْ»: هر کجا

﴿ لا تقربا:﴾

﴿ مفهوم:﴾

- ﴿ استفاده از ماده «قرب» از باب اهمیت موضوع
- ﴿ کنایه از نهی از خوردن نه صرف قرب یا عبور

﴿ ماهیت: نهی ارشادی غیر تشریعی:﴾

- ﴿ زمان و مکان: بهشت قبل هبوط
- ﴿ نوع اشاره به آثار قرب به درخت
- ﴿ عدم عود به بهشت علیرغم پذیرش توبه
- ﴿ تعبیر به «غوایت» از عصیان

﴿ الشجره:

﴿ دارای میوه های گوناگون

﴿ میوه های مادی و معنوی

﴿ تناول با اذن موجب علم خاص

﴿ قرب بدون اذن موجب معصیت

﴿ از مختصات حضرت(ص) و آل ایشان

﴿ الظالمین:﴾

﴿ مفهوم: ظلم و مطلق نسیان

﴿ عدم خدشه به عصمت حضرت:

﴿ عدم نبوت و تشریع

﴿ ارتکاب صغیره قبل نبوت: نقد:

﴿ صعوبت اثبات تشریع

﴿ صعوبت اثبات مولوی بودن لاتقربا

﴿ صعوبت اثبات تحریمی بودن لاتقربا

﴿ صعوبت اثبات جواز ارتکاب صغیره

﴿ وقوع در جریان نسیان: نقد:﴾

﴿ زوال عصمت حضرت در صورت نسیان

﴿ اختلاف در مصداق منسی عنه در آیه

﴿ از سنخ ارتکاب مکروه نه حرام: نقد:﴾

﴿ صعوبت اثبات نبوت و وحی تشریعی

﴿ صعوبت اثبات نبوت در حال اکل

﴿ صعوبت اثبات مولوی بودن نهی

﴿ از سنخ ترک اولی: نقد: صعوبت حمل عناوین

● آیه شریفه ۳۶

﴿ فازلّهما:

﴿ ابزار ازلال: وسوسه:

﴿ مفهوم: شعور مرموز ناشی از نفوذ شیطان

﴿ شمول وسوسه: برای همه و از هر راهی

﴿ ابزار وسوسه: آرزو، تزیین مادیات

﴿ انواع وسوسه: غفلت، تسویل معاصی

﴿ غرض شیطان: آشکارسازی عیوب انسان

﴿ انواع ازلال: ﴾

﴿ مسبوق به گناه سابق

﴿ غیر مسبوق به گناه سابق

﴿ متعلق ازلال: ﴾

﴿ در فرض عدم وحدت راه و هدف

﴿ در فرض وحدت راه و هدف

﴿ استناد ازلال به ابلیس:

﴿ موبد: حج ۴، یس ۶۲

﴿ شبهه: استناد ازلال به اصنام

﴿ عملکرد ابلیس در ازلال حضرت:

﴿ سوگند: قاسمهما

﴿ ادعای خیرخواهی: من الناصحین

﴿ وعده ابدیت: شجرة الخلد

﴿ دروغ و بهتان به خداوند: ما نهاکما...

﴿ شیطان:﴾

﴿ مفهوم: از ماده شطن: خباثت

﴿ مصداق: اسم عام و اعم از جن و انس

﴿ چرایی خلق ابلیس:

﴿ خباثتش نتیجه اراده وی نه ذاتی او

﴿ فایده ابلیس برای مومنین و توان وی

﴿ چگونگی ورود ابلیس به جنت:

﴿ جنه، بهشت مخلد نیست

﴿ امکان ورود ابلیس به برزخ پسامرگ

﴿ اهبطوا:﴾

﴿ خطابات هبوط: مفرد، مثنی، جمع

﴿ مخاطب اهبطوا:

﴿ حضرت و بانو:

﴿ اخراج سابق شیطان

﴿ وجود فعل «اهبطا» در سایر آیات

﴿ دلالت «جمیعا» بر شمول نسل آن دو

﴿ دلالت «گم» در یاتینکم بر انسان ها

﴿ دلالت «عدو» بر دشمنی انسان ها با هم

﴿ حضرت، بانو، ابلیس:﴾

- ﴿ تفاوت اخراج ابلیس با هبوط وی
- ﴿ وجود فعل «اهبطوا» علاوه بر «اهبطا»
- ﴿ امکان جمع «جمیعا» با وجود ابلیس
- ﴿ شمول «گم» در یاتینکم نسبت به ابلیس
- ﴿ امکان جمع دشمنی شیطان و انسان ها
- ﴿ دلالت محتوای آیه بر نوع ازلال و هبوط
- ﴿ عدم نیاز به یکسانی مخاطبان خطاب

﴿ نوع هبوط:﴾

- ﴿ حضرت و بانو: حفظ منزلت درعین نزول به ارض
- ﴿ ابلیس: از بین رفتن مقام و منزلت

﴿ عَدُوٌّ: ٣

﴿ مفهوم شناسی: عَدُوٌّ: دویدن

﴿ طرفین عداوت:

﴿ مصداق:

﴿ ابلیس با انسان ها

﴿ انسان ها با یکدیگر

﴿ دلیل شمولیت نسبت به ابلیس

﴿ طرق عداوت ابلیس:﴾

- ﴿ اذلال: ناظر به عزت
- ﴿ ازلال: ناظر به ثبات قدم
- ﴿ اضلال: ناظر به هدایت
- ﴿ اظلال: ناظر به ترک نور

﴿ احتمالات عداوت ابلیس:﴾

- ﴿ اتمام عداوت
- ﴿ استمرار عداوت

﴿ الی حین:﴾

﴿ متعلّق:﴾

﴿ الی حین الموت

﴿ الی حین البعث

﴿ مدلول: موقتی بودن حیات زمینی

﴿ اثر آیه:

﴿ نسبت به مومن: تبشیر

﴿ نسبت به کافر: انذار

● آیه شریفه ۳۷

﴿ فتلقى: ﴾

﴿ مفهوم: حرکت با شوق و اخذ آگاهانه آن

﴿ انواع تلقی:

﴿ وحی بی واسطه

﴿ از ورای حجاب

﴿ با ارسال پیک الهی

« درجات تلقی ناظر به کلمات:

« کلمه: جمله ای ادبی

« کلمه: عین خارجی

« کلمه: قضای الهی

« زمان تلقی: قبل از هبوط به زمین

« محتوای تلقی: اسامی پنج تن (علیهم السلام)

« شتاب در تلقی: با توجه به وجود (ف) تفریع

« قرائت غیرمشهور: نصب (آدم) و رفع (کلمات)

﴿ فتاب:﴾

﴿ ابعاد توبه:﴾

﴿ از سوی بنده

﴿ از سوی خداوند: قبل و بعد توبه بنده

﴿ مفاهیم مشابه:﴾

﴿ یقظه

﴿ اعتذار

﴿ انابه

◀ حالات قبول توبه:

◀ حکیمانه

◀ رحیمانه

◀ چرایی قبول توبه:

◀ منکران حسن و قبح

◀ معتقدان افراطی حسن و قبح

◀ معتقدان معتدل حسن و قبح

﴿ علیه: افراد: ﴾

﴿ محتوای سوره اعراف

﴿ افراد به خاطر اصالت یک نفر

﴿ تابعیت حوا از حضرت (ع)

﴿ سنگینی بار حضرت (ع)

● آیات شریفه ۳۸-۳۹

﴿ تناسب آیه:

﴿ اول: امر الهی

﴿ دوم: عصیان حضرت و توبه

﴿ سوم: امر به هبوط

﴿ چهارم:

﴿ آغاز عداوت جدید شیطان

﴿ نیاز انسان به هدایت تشریعی

﴿ تقسیم انس به مومن و کافر

﴿ اہبطوا:﴾

﴿ عدم تکرار: غیر صحیح

﴿ تکرار: صحیح: چون:

﴿ تاکید و اہتمام مطلب ہبوط

﴿ ہبوط علیٰ غم تلقی کلمات

﴿ فاصلہ ہبوط اول با تشریع

﴿ تکوین و تشریع در دو ہبوط

﴿ اَمَّا:﴾

﴿ مقدمه:﴾

﴿ نیاز بشر به تشریع

﴿ فرض خداوند بر خود

﴿ چرایی شرطیه بودن:﴾

﴿ عقلی بودن ایمان و عدم نیاز به تشریع: ناصحیح

﴿ عدم وجوب تشریع و نبوت بر خداوند: ناصحیح

﴿ شرطیه بودن ناظر به قابل نه فاعل: صحیح

﴿ هدی:﴾

﴿ مفهوم شناسی: دلیل تام عقلی یا نقلی معتبر

﴿ انواع هدی:

﴿ از سوی خداوند با رسول و کتاب

﴿ از طریق عقل بدون نیاز به نقل

﴿ مراتب پذیرش:

﴿ گروه عالی: شوق جنه، خوف نار

﴿ گروه اعلی: شوق لقاء الله

﴿ مخاطب هدی: جن و انس:﴾

﴿ عمومیت «اهبطوا»﴾

﴿ تکلیف جن و انس﴾

﴿ تفصیل هدی مذکور در آیه: بقره ۲۷۷﴾

﴿ آثار هدایت:﴾

﴿ عام: طه ۴-۱۲۳﴾

﴿ خاص: نفی خوف و حزن﴾

﴿ خوف:﴾

﴿ مفهوم شناسی

﴿ تفاوت با مفاهیم مشابه:

﴿ خشیت

﴿ حزن

﴿ انواع حزن، خوف و خشیت:

﴿ ممدوح: خاص مومن واقعی

﴿ مذموم: خاص کافر و مومن ناقص

﴿ جایگاه خوف ﴾

﴿ دلیل تقدیم خوف بر حزن ﴾

﴿ وعده رفع خوف و حزن و تحقق آن: ﴾

﴿ دنیا: خوف و رجاء مومن

﴿ عقبی: زوال خوف و حزن

﴿ کفروا:﴾

﴿ چرایی جمع بودن برخلاف «تَبِعَ»:

﴿ وحدت حقیقت ایمان

﴿ تشتت کفر کافران

﴿ تشکیکی بودن کفر:

﴿ تقیه

﴿ نفاق

﴿ کفر

‹ تکمله داستان:

- ‹ ویژگی وقایع کهن (در منابع و تحلیل)
- ‹ بی دقتی در بکارگیری روایات
- ‹ عدم ارائه متشابهات به محکمت
- ‹ انتقال ابهام از تورات به انجیل و سپس قرآن

‹ جمع بندی:

- ‹ عدم امکان تبیین دقیق جزئیات
- ‹ افراط در نقد اسرائیلیات و تعدی به تورات
- ‹ تفریط در پذیرش همه منقولات عهدین

« برخی نظرات:

« نظرخواهی خداوند از ملائک در خلقت

« نزول تورات کامل در فرض عدم عصیان

« کمال بشر در روح نبوت و خاص یهود

« اعتقاد به تشبیه انسان به خداوند

● آیه شریفه ۴۰

﴿ تناسب آیات:

﴿ ارتباط با قبل:

﴿ تطبیق مفاد آیات قبل با مصداق

﴿ ذکر خاص (بنی اسرائیل) بعد از عام (ناس)

﴿ مفاد:

﴿ توجه به نعمت: توحید

﴿ وفای به عهد: نبوت

﴿ تحذیر از عذاب: معاد

﴿ اسرائیل: ﴾

﴿ مفهوم: ﴾

﴿ ناصحیح: مسلط بر خداوند

﴿ صحیح: بنده خداوند

﴿ انواع نسبت:

﴿ تشریفی: یابن رسول الله

﴿ تعیری:

﴿ به اعتبار منتسب الیه: یا شیعه آل ابی سفیان

﴿ به اعتبار منتسب: یابن نوح

﴿ مصداق بنی اسرائیل: یهود و نصاری

﴿ دلیل اهمیت خاص یهود:

﴿ کثرت یهودیان در مدینه

﴿ قدرت اقتصادی و سیاسی

﴿ توطئه و رابطه با مشرکین

﴿ تاثیر بر سایرین و نصاری

« دلیل عدم حصر بر یهود:

- « صلاحیت عام لفظ بنی اسرائیل
- « انسجام آیات ناظر به موضوع
- « مدلول آیات متعدد سوره بقره
- « دلالت آیات مشابه بر دو گروه
- « آیات دال بر شمول بر هر دو گروه
- « خطاب حضرت عیسی(ع) به قوم

﴿ اذکروا:

﴿ استمرار سنت یادآوری

﴿ روند یادآوری:

﴿ خدا به یاد بنده: توفیق الهی

﴿ بنده به یاد خدا: ستایش الهی

﴿ خدا به یاد بنده: پاداش الهی

﴿ سایر اقسام یادآوری: شکر، تحدیث

﴿ اثر یادآوری: زمینه سازی سنت شکر

﴿ نعمتی:﴾

﴿ گستره نعمت: مادی، معنوی

﴿ لزوم اسناد نعمت به خداوند

﴿ عنایت قرآن به برخی نعم:

﴿ ولایت

﴿ پیروزی اسلام بر کفر

﴿ وحدت مسلمین

﴿ امنیت

﴿ تبدیل نعمت به نعمت

﴿ عهدی:﴾

﴿ مفهوم شناسی

﴿ ماهیت عهد:

﴿ ایقاع: یکجانبه

﴿ عقد: دوجانبه

﴿ انواع عهد:

﴿ مطلق: از جانب بشر یا خداوند

﴿ مقید: از جانب بشر یا خداوند

« تفاوت عهد الهی و بشری:

« انقطاع عهد بشر با مرگ

« ابدی بودن عهد الهی

« مبنای عهد بنده با خداوند:

« آزادی تکوینی بشر

« صبغه تشریفی و تشویقی

« صبغه تعیری و توبیخی

﴿ مصداق عهد:﴾

﴿ بشارت تورات بر ختم نبوت

﴿ ولایت امیرالمومنین(ع)

﴿ ولایت امت اسلامی

﴿ ...

﴿ نقد و بررسی:﴾

﴿ عدم انحصار و فقدان دلیل بر آن

﴿ امکان صدق به عنوان مصداق

﴿ عهدود بنی اسرائیل:

﴿ انواع:

﴿ مشترک مردم و علما

﴿ خاص علما

﴿ اهم عهدود: پذیرش نبوت خاتم

﴿ پیامدهای نقض عهد: صرفا ناظر به بشر

﴿ اوفٍ:

﴿ نوع وفای الهی:

﴿ بهتر

﴿ ده برابر

﴿ هفتصد برابر

﴿ نسبت وفا به عهد الهی با دعای بنده

﴿ فایای فارهبون: ﴾

﴿ تاکیدات: ﴾

﴿ تقدم «ایای» ﴾

﴿ وجود «ف» جواب حرف شرط محذوف

﴿ وجود «ی» متکلم وحده

﴿ ضرورت توحید در رهبت: ﴾

﴿ صحیح: ترس فقط از خداوند

﴿ ناصحیح: فقط ترس از خداوند

﴿ متعلق رهبت: ﴾

﴿ انتقام: اتمام با ورود به بهشت

﴿ خداوند: ابدی و غیرقابل اتمام

﴿ جمع رهبت با عدم خوف و حزن

● آیات شریفه ۴۱-۴۲

﴿ تناسب آیات:

﴿ مخاطب:

﴿ عام: توده یهود و نصاری

﴿ خاص: احبار و رهبان

﴿ متعلّق: ایمان به قرآن

﴿ عتاب: فایای فائقون

﴿ مصدقا لما معکم: ﴾

﴿ مفهوم تصدیق: وجود عهدین اصلی نزد علما

﴿ اثر تصدیق: عدم تباین قرآن و عهدین

﴿ ماهیت تصدیق: لزوما تساوی طرفین نیست

﴿ نسبت مصدق و مصدق: عام و خاص مطلق

﴿ کارکرد تصدیق:

﴿ ترغیب اهل کتاب

﴿ عام و غیرمنحصر به ترغیب

﴿ محدوده تصدیق:

﴿ همه محتوای عهدین غیر محرف

﴿ بشارت های ناظر به اسلام:

﴿ ناظر به حضرت و خصوصیاتشان

﴿ ناظر به قرآن و ویژگی هایش

﴿ اثر واکنش علمای بنی اسرائیل:

﴿ پذیرش: تایید عهدین

﴿ رد: تکذیب عهدین

﴿ اوّل کافر به:﴾

﴿ مرجع ضمیر در «به»:﴾

﴿ رسالت حضرت

﴿ قرآن: با توجه به سیاق

﴿ انواع اولیّت در کفر:﴾

﴿ زمانی: مشرکان

﴿ رتبی: علمای بنی اسرائیل

﴿ چرایی اولیّت اهل کتاب: ﴾

﴿ مشرکان: دسترسی فقط قرآن

﴿ اهل کتاب: توحید، نبوت، ... قرآن

﴿ وجه مذمت اولیّت اهل کتاب: الگوسازی

﴿ مفاهیم مندرج در آیه:

﴿ موافق: اول کافر نباشید

﴿ مخالف: اول مومن باشید

« ولا تشتروا:

« احتمالات در اشتراء:

« به معنای خریدن

« به معنای فروختن

« به معنای استبدال

« قطعیت اشتراء دنیوی:

« فروش: قطعی

« خرید: قطعی

« تفاوت دین فروشی با تعلیم دین

﴿ ثمنًا قليلاً:﴾

﴿ مفهوم ثمن: معادل، کمتر یا بیشتر

﴿ قليلاً:﴾

﴿ قید احترازی نه توضیحی

﴿ نوع قلت:﴾

﴿ نفسی

﴿ نسبی

«ایای فاتقون:

«تاکیدات:

«تقدم «ایای»

«وجود «ف» جواب حرف شرط محذوف

«وجود «ی» متکلم وحده

«تفاوت تقوی با رهبت: ناظر به مراحل سلوک

«ضرورت تقوی:

«قطعیت حرکت در انسان

«قطعیت ارسال توشه

«تقوی: تنها توشه معتبر

﴿ لا تلبسوا الحق...:﴾

﴿ مفهوم شناسی:﴾

﴿ لُبَس: شک، اشتباه و ...

﴿ لُبَس: پوشاندن

﴿ طرفین تلبیس:﴾

﴿ مردم: ضلال

﴿ علما: اضلال:

﴿ در عین یقین

﴿ در عین شناخت

« انواع تلبیس:

« جامه باطل بر اندام حق:

« لَبَس

« لُبَس

« اشکال: لُبَس: کتمان، در حالی که تعدد منظور است

« پاسخ: عناوین جرایم علما:

« لَبَس

« لُبَس

« کتمان

« جامه حق بر اندام باطل: تسویل حق بر لباس باطل

﴿ تکتّموا الحق:﴾

﴿ حذف «ن»: از باب جزم

﴿ ذکر اسم به جای ضمیر:

﴿ از باب تاکید

﴿ تفاوت دو «حق»

﴿ انواع کتمان:

﴿ علمی: کتاب آسمانی

﴿ عملی: رفتار مزورانه

﴿ منشا کتمان: بیماری قلب

﴿ عذاب کتمان

﴿ و انتم تعلمون: متعلق علم:

﴿ علم به تدلیس و کتمان خودشان

﴿ علم به اسم و اوصاف حضرت(ص)

﴿ اتصاف به مطلق علم و دانش

﴿ علم به تشخیص حق از باطل

﴿ علم به حقانیت وحی(قرآن)

● آیه شریفه ۴۳

﴿ تناسب آیه:

﴿ ترغیب به حسن فعلی بعد از فاعلی

﴿ دستور به الزام فروع بعد از اصول

﴿ عمومیت الزامات:

﴿ مخاطب به کلیه مردم

﴿ عمومیت قواعد الهی

﴿ اقيموا الصلاه:﴾

﴿ مفهوم صلاه:﴾

﴿ اصل نماز

﴿ نماز مسلمين:﴾

﴿ نسخ نماز اهل کتاب

﴿ واقعی نبودن نماز اهل کتاب

﴿ وارکعوا: رکوع همراه جماعت

﴿ محتوا بر اساس سياق آیه

﴿ فراگیری فرمان صلاه و زکاه
﴿ ذکر اقامه:

﴿ چرایی اقامه: عمود:

﴿ عامل نجات

﴿ عامل هلاک

﴿ عمومیت اقامه:

﴿ در باب عهدین

﴿ در باب صلاه

﴿ آتوا الزکاه:﴾

﴿ چرایی ذکر «ایتاء»﴾

﴿ انواع زکاه:﴾

﴿ محدود: مالی واجب

﴿ غیر محدود: غیر مالی

﴿ متعلق آیه: زکاه مسلمانان:﴾

﴿ واجب

﴿ مستحب

« اهداف تشریع زکاه:

« تعدیل ثروت و تامین نیاز فقرا

« برکت مال زکاه دهنده

« برکت روح و تزکیه زکاه دهنده

« چرایی ذکر زکاه بعد صلاه

« واركعوا مع الراكعين:»

« مفاد عبارت:

« وجوب عمومی اصل رکوع

« انجام جمعی رکوع

« جایگاه رکوع: جزء صلاه

« چرایی ذکر رکوع:

« ذکر هیات به جای صلاه

« دلالت رکوع بر صلاه

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب
العالمين